

Alorp ägg AB
Berga
590 51 Vikingstad

Tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med djurhållning på fastigheterna Alorp 2:5 och 2:8 i Linköpings kommun (verksamhetskod 1.10, industriutsläppsverksamhet)

BESLUT

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen lämnar Alorp ägg AB (organisationsnummer 556314-5936) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med värphöns på fastigheterna Alorp 2:5 och 2:8 i Linköpings kommun. Tillståndet medger djurhållning med högst 53 000 platser för fjäderfå.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Gödselhantering m.m.

2. Hantering av gödselmedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill samt olägenheter för närboende förebyggs och begränsas.
3. För att begränsa avgången av ammoniak ska stallgödseln lagras på tät platta under någon form av tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan.
4. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel. Den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska som minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till. Vid avtal om annan användning av stallgödseln, såsom biogasproduktion, får spridningsarealen minskas i motsvarande omfattning.
5. Innan förändring av hantering av gödselmedel eller spol- och tvättvatten sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Utsläpp till luft

6. Djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Kemikalie- och avfallsfrågor

7. Tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Avspolning av utrustning, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och uppkommet spolvatten ska avledas till tät behållare. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst sex månader.

Det uppsamlade vattnet får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen mark samt inte spridas närmare vattentäkt än 50 meter.

8. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.

Buller

9. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder:

	Klockslag	Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	07–18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	07–18	45 dBA	
Kvällar	18–22	45 dBA	
Nattetid	22–07	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer det erforderligt.

Övrigt

10. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och farligt avfall ska omhändertaras. Verksamhetsutövaren ska vidare utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att avhjälpandeåtgärder vidtas.

Delegerade frågor

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 19 kap. 5 § 9 p. jämfört med 22 kap. 25 § 3 st. miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan föras av lagring av tvättvatten, enligt villkor 7.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång senast den 1 januari 2020 annars förfaller tillståndet i denna del. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång.

Tidigare tillstånd

När detta tillstånd tas i anspråk upphör, enligt 24 kap. 3 § punkt 6 miljöbalken, tidigare tillstånd meddelat av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen den 30 mars 2009 (dnr 551-8333-05) att gälla. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga 1.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET**Tidigare beslut**

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen har genom beslut den 30 mars 2009 meddelat tillstånd till befintlig och utökad jordbruksverksamhet med djurhållning på fastigheterna Alorp 2:5 och Alorp 2:8 i Linköpings kommun. Tillståndet omfattar äggproduktion i byggnader med plats för högst 34 855 golvhöns.

Samråd

Samråd har hållits med myndigheter och särskilt berörda. Samråd med Länsstyrelsen och kommunens miljökontor har skett den 23 november 2015. Länsstyrelsen har den 2016-02-01 beslutat (dnr 551-11591-15) att verksamheten inte ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Boende inom ca 500 meters radie från anläggningen har tilldelats skriftlig information om planerna på utökad verksamhet.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Östgöta Correspondenten. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Länsstyrelsen Östergötland och Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun.

Sökanden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de remissvar som inkommit och vad som i övrigt har tillförts ärendet.

ANSÖKAN MED YRKANDEN

Yrkanden

Alorp ägg AB ansöker om tillstånd till utökning av befintlig produktion med fjäderfä (föräldradjur för kläckning av ägg för slaktkyckling) vid fastigheterna Alorp 2:5 och Alorp 2:8, Linköpings kommun. Ansökan omfattar 53 000 platser för fjäderfä (föräldradjur).

Alorp ägg AB yrkar att det befintliga tillståndet ska upphöra att gälla när det nya tillståndet tas i anspråk. Insättning av unghöns i det tredje stallet är planerad till slutet av år 2018.

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande:

Lokalisering

Alorp ligger ca 2 km sydväst om Vikingstad där det finns skola, förskolor, samlingslokaler, utomhusbad, affär och pendeltågstation. Inom 500 meters radie från anläggningen finns ca 10 bostäder, varav flera tillhör verksamhetsutövarens familj. Runtom anläggningen ligger åkermark. Av kommunens översiktsplan framgår att gårdscentra ligger sydväst om och strax utanför planlagt område. Inga övriga planer eller områdesbestämmelse berör anläggningen vid Alorp.

Den aktuella fastigheten berörs inte av några riksintressen. Verksamheten påverkar inte allmänhetens möjligheter att bedriva friluftsliv i omgivningen. Genom en sökning på Riksantikvarieämbetets fornminnesregister ses några markeringar för fornminnen i närheten av anläggningen vid Alorp. Men ingen av dem ligger i anslutning till stallbyggnaderna eller kommer att påverkas av den planerade utbyggnaden.

Produktion

Idag bedriver Alorp ägg AB äggproduktion omfattande 34 855 platser för fjäderfän. Anläggningen består av två djurstall med ett gemensamt packeri. Ytterligare ett djurstall, ca 2 500 m², kommer att byggas vid Alorp. Det totala antalet fjäderfän på Alorp kommer efter utökningen att omfatta 53 000 platser. Det nya stallet kommer att byggas samman med de andra två för att kunna ha gemensam linje för plockning och packning av ägg.

Unghöns sätts in i stallarna ca en gång per år. När hönsen har värpt färdigt, efter ca ett år, levereras de till slakt. Mellan varje omgång med djur rengörs stallen och stallen är i regel tomma minst några veckor tills nya unghöns sätts in.

Gödseln kommer att hanteras som fastgödsel. Gödsel lagras i djurstallen under hela produktionsperioden och utgödsling från stallen sker efter varje avslutad produktionsomgång. Utanför djurstallen finns en ny gödselplatta med stödmurar där gödseln förvaras i väntan på leverans till växtodlingsföretag. Den största delen av gödseln kommer att levereras till köpare i samband med vårbruk. Gödseln är torr och därmed enkel att transportera även längre sträckor.

För att uppfylla kravet på 10 månaders lagringskapacitet behövs ett sammanlagt lagerutrymme om ca 1 696 m³ för gödseln. Söder om de två befintliga djurstallen finns gödsellagringsutrymme på totalt ca 2100 m².

Efter att verksamheten har utökats beräknas foderförbrukningen bli ca 2 000 ton per år. Djuren i de befintliga stallen förbrukar ca 10 m³ dricksvatten per dygn. Efter utbyggnad beräknas vattenförbrukningen till djuren omfatta ca 16 m³ dricksvatten per dygn. Verksamheten använder kommunalt vatten.

Utsläpp till vatten

Verksamheten medför inte några punktutsläpp till vatten. All hantering av gödsel och tvättvatten kommer att ske i slutna system.

Stallarna rengörs efter varje produktionsomgång med högtryckstvätt. Maskiner används i verksamheten för att gödsla ut från stallen. Maskinerna tvättas efter avslutat arbete i stallet. Detta tvättvatten samlas upp tillsammans med övrigt tvättvatten från stallet. Tvättvattnet sprids sedan på åkermark. Från de två befintliga stallarna blir volymen tvättvatten, inkluderat maskintvätt, ca 80-100 m³ årligen. Två stycken brunnar på 20 m³ vardera fungerar idag som lagring, men tvättvatten har flyttats till en satellitbrunn 1-2 gånger om året. Från tre hus beräknas det uppkomma ca 120-150 m³ tvättvatten inkluderat de maskiner som spolav i stallarna. Den befintliga lagringsvolymen kommer inte vara tillräcklig för lagring av tvättvatten från de tre djurstallen. Därför planeras det att bygga en brunn på minst 300 m³ för att få bra lagringskapacitet.

Avloppsvattnet från befintligt personalutrymme leds till tvättvattenbrunn. Dagvatten från området kring stallen kommer infiltrera genom marken och fångas upp av dränerings-systemet. Takvattnet leds i slutna rör till dagvattenledningar.

Utsläpp till luft

Lokalt punktutsläpp sker i form av ammoniak via ventilationsluften. Ventilationsluften släpps ut från ett antal trummor som sitter i stallbyggnadernas tak. Förhärskande vindriktning är sydvästlig vind. Den ammoniak som släpps ut direkt från djuren kommer därför, i huvudsak, att belasta produktiv och relativt okänslig åkermark nordöst om gården. Utsläppen av ammoniak beräknas bli ca 10 ton per år. Utbyggd verksamhet beräknas ge upphov till ca 16 ton ammoniak per år. Värdet omfattar utsläppen från stall, lagring och från spridning av gödsel. Genom att stallen är isolerade och att det är möjligt att reglera stallklimatet kan kväveförlusterna begränsas.

Gödseln från anläggningen kommer att lagras i de befintliga gödsellagren. I normalfallet kommer det inte att lukta från den pågående lagringen. Lukt kommer däremot att kännas i samband med utgödsling och spridning i fält. Lukt i samband med spridningen kan inte undvikas, men störningen är relativt kortvarig. Hur länge man känner av lukt efter spridningen är dock mycket väderberoende. Erfarenheten från den befintliga anläggningen är att verksamheten med värphöns inte medför några frekventa luktproblem för omgivningen som kan relateras till den dagliga driften. Bedömningen är därför att utökningen av besättningen vid Alorp inte kommer att medföra någon oacceptabel luktstörning för omgivningen.

Underlag och väggar på gödselplattan är av betong. Väggarna gör att gödseln kan lagras på höjden och minska den relativa ytan där ammoniak kan frigöras. Vid regn blir ytlagret på gödselhögen genomfuktat. När gödsel torkar bildas en skorpa som fungerar som ett lock och förhindrar ammoniakavgång till luften (E Sagoo et al, 2007, Integrated management practices to minimise losses and maximise the crop nitrogen value of broiler litter, Biosystems engineering, 97, 512-519).

Att förvara gödsel under ett tak anses många gånger vara det optimala alternativet och det som förordas från myndigheter. Kostnaden för tak är ganska hög. Enligt en prisuppgift från 2010 var kostnaden för tak då ca 1 000 kr/m². Enligt E Sagoo et al. medför ett tak över denna typ av gödsel inte någon minskad ammoniakavgång jämfört med att lagra gödseln utan täckning. Det finns ändå en del lantbrukare som har investerat i tak. Det som de uppger som fördelarna med tak är att gödseln hålls torr. Samtidigt finns det lantbrukare som ser en fördel av att det tillkommer lite fukt till den annars torra gödseln. Gödseln blir då enklare att hantera.

Om gödselhögen är täckt med plast kan visserligen ingen ammoniak avgå till luften under lagringstiden. Men när högen täcks av avgår desto mer i samband med omlastning, utkörning och spridning. De totala utsläppen av ammoniak är alltså ungefär de samma som om högen inte hade varit täckt. Hanteringen av plast i samband med täckning och avtäckning av gödselhögen är dessutom mycket arbetsam och plasten kostar pengar. Att täcka gödselhögen med plast ger också ett avfall i form av ett stort stycke smutsig plast som ska tas omhand för energiåtervinning. Slutsatsen blir därför att det är ett miljömässigt bra alternativ att inte täcka gödselhögen.

Förorenade områden

Det har inte förekommit någon tidigare miljöpåverkande verksamhet i området. Därmed förväntas inte verksamheten beröra några förorenade områden. Länsstyrelsens inventering av förorenade områden har inte heller pekat ut några riskobjekt i det aktuella området.

Kemiska produkter och avfall

Inom verksamheten med värphöns används inte kemikalier i några större mängder. Stallen tvättas med högtryckstvätt med hetvatten utan tillsatser. Stallen värms sedan så att byggnaden blir ordentligt torr. Därefter appliceras stallet invändigt med desinfektionsmedel. Slutligen kalkas även byggnaden invändigt. På så sätt erhålls en god sanering av sjukdomsalstrande organismer. Tek-Trol kan användas i verksamheten. Alternativ till Tek-trol kan vara släckt kalk eller Virkon.

Verksamheten genererar tämligen lite avfall. Fodret till djuren levereras löst med bulkbil och blåses direkt in i foderanläggningen. Avfallstyperna plast och metall lämnas till återvinning (material- och energiåtervinning). Mängderna av de olika typerna av avfall kommer inte att förändras i någon större utsträckning i och med att verksamheten utökas. I kategorin farligt avfall hanteras ca 10 stycken lysrör per år i genomsnitt. Det borde bli några fler lysrör efter utökningen eftersom stallytan då blir större. Döda fjäderfån förvaras i en frysbox i väntan på att hämtas av Svensk Lantbrukstjänst.

Buller

Enligt tidigare erfarenhet från hönsstallen vid Alorp så alstrar inte verksamheten något buller som är störande för omgivningen. Ventilationssystemet har en låg ljudnivå. Påtagligt ljud förekommer i samband med utgödsling och leverans av gödsel samt i samband med leverans av kycklingar, slaktdjur och foder. Verksamheten ligger lite avsides och den ljudbelastning som verksamheten bidrar med till omgivningen sker under korta och koncentrerad perioder. Ljudbelastningen från verksamheten torde vara mindre än vad trafiken på vägen och järnvägen intill bidrar med till omgivningen. Några mätningar av buller har inte gjorts och bedöms inte heller vara av intresse. Det har inte mottagits några klagomål på buller i den befintliga verksamheten. Bedömningen är att det inte finns behov av några speciella bullerbegränsande åtgärder. Bedömningen är att det inte är några problem med att leva upp till Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller. Ljudnivån från fläktarna är låg och anläggningen ligger långt från externa bostäder.

Transporter

Inleverans av unghöns respektive utleverans av slakthöns görs koncentrerat vid ett tillfälle per år. Inleverans och utleverans av djur beräknas efter utbyggnad komma att omfatta ca fem vändor med bil och släp vid varje tillfälle. Transporterna av djur beräknas pågå under en sammanhållen period av ca två till tre dygn per tillfälle. Rutinerna och frekvensen kring leverans av foder och hämtning av ägg bedöms vara i ungefär samma omfattning efter utökningen som idag.

Transporterna av gödsel från gödsellager till externa köpare kommer att ske koncentrerat vid ca två tillfällen per år, i samband med höst- och vårbruk. En del gödsel kommer att transporteras med traktor och vagn. Troligen kommer också en del gödseltransporterna ske med lastbil, även om gödseln främst kommer att säljas till växtodlare inom närområdet. I tabell 1 finns en sammanställning av transporter till och från verksamheten idag och efter utökning av verksamheten.

Tabell 1. Summering av omfattningen av tunga transporter före och efter utbyggnad.

	Före utbyggnad	Efter utbyggnad
Inleverans av foder	1 gång per vecka	1 gång per vecka
Inleverans av livdjur	1 tillfälle per år	1 tillfälle per år
Utleverans av djur till slakt	1 tillfälle per år	1 tillfälle per år
Utleverans av stallgödsel	Ca 30 vändor per år	Ca 40 vändor per år
Hämtning av ägg	Ca 2 ggr/vecka	Ca 2 ggr/vecka

De flesta transporterna sker på vardagar och under dagtid. Bedömningen är att de transporter som hör ihop med verksamheten inte utgör någon oacceptabel störning för omgivningen. Transporterna av gödsel kommer att under tiden som de sker påverka närområdet, men i och med att transporterna sker under koncentrerade perioder blir påverkan på omgivningen från gödseltransporterna begränsad.

Energianvändning

Idag förbrukar verksamheten med värphöns elström i en omfattning av ca 140 000 kWh per år. Efter en utbyggnad av ett nytt hönsstall beräknas elbehovet att öka i proportion

med utökningen av verksamheten. Elförbrukningen är främst kopplad till driften av ventilationen, utfodringsystemet, äggtransportören och belysningen i stallen.

Diesel används inom verksamheten vid Alorp ägg AB för drift av reservaggregatet. Uppvärmning av djurstall och andra utrymmen sker med fjärrvärme. Stallen har en bra isolering och behovet av tillsatsvärme är litet. Belysningen i stallet sker idag i huvudsak via lysrör med låg energiförbrukning.

Ventilationen i de tre stallen som ansökan omfattar kommer ske via steglösa (varvtalsreglerade) fläktar. Detta innebär att ventilationen alltid kan anpassas till det aktuella behovet, så att ingen energi slösas genom att fläktarna går i onödan.

Målet är att hålla all energianvändning på en minimal nivå. Kostnaden för energiförbrukning är en påtaglig utgift i verksamheten. Via enskild rådgivning eller andra utbildnings- och informationsvägar kommer arbetet med att bli mer energieffektiva fortsättas.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Gödseln kommer att lagras i täta betonglager, som är konstruerade så att det inte finns risk för läckage. För stallgödseln finns väl tilltagna lagringsutrymmen. Det möjliggör leverans av gödseln till kunder vid den tidpunkt som passar bäst utifrån att gödseln ska spridas direkt på åkermark.

Utfodringen av djuren baseras på beräknade foderstater, vilket syftar till att optimera foderutnyttjandet. Det kommer användas olika foder till djurens olika värfaser, s.k. fasutfodring. På så sätt minimeras mängden kväve och fosfor som utsöndras från djuren. Fodret kommer att vara berikat med fytas, vilket gör att mängden fosfor som utsöndras i gödseln minskar.

Det arbetas hela tiden med att hålla en god stallmiljö för djuren. Det innebär bland annat daglig tillsyn av att vattennipplar inte läcker och att ventilation och temperatur fungerar i stallen.

Säkerhetsfrågor

Den händelse som skulle få störst konsekvenser för verksamheten är strömavbrott. När elförsörjningen bryts fungerar inte ventilation, uppvärmning eller distribution av foder och vatten till djuren. Anläggningen kommer att vara försedd med automatlarm som utlöses vid strömavbrott. För att klara en situation av avbruten elförsörjning finns ett reservkraftverk.

Kontroll av verksamheten

Alla papper som rör verksamheten samlas och dokumenteras. Enskilda händelser kan därmed spåras och följas upp. Kravet på recipientkontroll kommer att uppfyllas genom medlemskap i Motala Ströms Vattenvårdsförbund.

Miljö kvalitetsnormer

Tak- och dagvatten från anläggningen leds till Kapellån. Den vattenförekomsten heter i VISS Lillån (söder om Vikingstad). Enligt uppgifterna i VISS har den aktuella sträckan av

vattendraget fått bedömningen god ekologisk status (2009). Miljökvalitetsnormen för ytvattenstatusen har fastställts till god kemisk ytvattenstatus (2009). Från Kapellån (Lillån) rinner vattnet vidare mot Svartån, sedan via Roxen och Glan och därefter vidare ut i Östersjön. Växtnäringssituationen i Kapellån och efterföljande vatten kommer egentligen inte alls att påverkas av den kommande utökningen av verksamheten. Gödseln kommer efter utgödsling från stallen att lagras på tät platta utan avrinningsmöjlighet.

Avvattningen från området där anläggningen är belägen sker via Roxen. Roxen är ett av de vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer för fisk. I övervakningen av svenska fiskvatten undersöks temperatur, syrgas, pH, ammonium, restklor, nitrit, koppar samt zink. Enligt fiskevattendirektivet och de undersökningar som har genomförts under åren 2005-2008 har riktvärdena för ammonium överskridits vid ett eller flera tillfällen i södra Roxen. Den aktuella utökningen av jordbruksverksamheten vid Alorp förväntas inte ha någon inverkan på de parametrarna. De kväveförluster som sker från jordbruksverksamheten sker inte i form av ammonium/ammoniak till vattendrag.

Gällande normer för utomhusluft riskerar sällan att överträdas på landsbygden där det aktuella företaget bedriver sin verksamhet. Det är i urban miljö de flesta problemen med utomhusluft finns. Den norm för utomhusluft som skulle kunna överskridas vid vissa tidpunkter på året handlar om marknära ozon. Verksamheten med värphöns medför inte några utsläpp av ozon, och har ingen påverkan på gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft.

Statusrapport

Den samlade bedömningen är att verksamheten med värphöns (kläckäggproduktion) vid Alorp inte medför någon betydande risk för föroreningskada och därmed är undantagen från kravet på statusrapport.

Alternativ lokalisering och nollalternativ

Huvudalternativet för utökningen av verksamheten är att bygga ett nytt stall i förlängningen av det befintliga östra stallet. Stallen kommer att vara sammanbyggda och ha gemensam anläggning för plockning av ägg. Marken som den nya byggnaden kommer att byggas på är åkermark och beräknas ta ca 2 500 m² i anspråk. Placeringen innebär att hela anläggningen är placerad med avstånd från annan bebyggelse. Den utbyggnad av ett befintligt stall som nu planeras kommer att smälta in i anläggningen och i hela landskapsbilden på ett fint sätt. Den valda lokaliseringen står inte i konflikt med några andra intressen.

Den valda placeringen tar minst areal åkermark i anspråk. En placering av det tredje stallet intill de andra två skulle innebära en mer svårbrukad åker och därmed ett kostsammare brukande. Den valda placeringen innebär även att det kan vara en gemensam plockning av äggen samt gemensamt äggpackeri. Någon alternativ placering av den nya stallbyggnaden som känns lika självklar finns inte i dagsläget.

Om tillstånd inte beviljas för den planerade verksamheten, kommer verksamheten med äggproduktion vid Alorp att på sikt bli för liten för att vara intressanta partners till Swehatch. Då riskeras att gå miste om kontraktet och därmed förlora förutsättningen för den verksamhet som finns idag. Företaget kommer helt enkelt inte att kunna utvecklas

för att möta framtida krav på volym och effektivitet inom den här produktionsgrenen. Konsekvensen av detta är att företaget på sikt inte kommer kunna fortsätta med äggproduktionen.

Nollalternativet kan inte bedömas medföra några väsentliga fördelar avseende lokal påverkan på den yttre miljön. De generella regleringar som finns avseende gödselhantering, spridningsareal etc. för verksamheter med djurhållning i regionen, innebär att risken för oacceptabel miljöpåverkan är liten.

YTTRANDEN

I inkomna yttranden i ärendet har sammanfattningsvis följande anförts med anledning av Alorp ägg ABs ansökan.

Bygg- och miljönämnden tillstyrker ansökan och lämnar följande synpunkter. Alorp ägg AB ska utöka kapaciteten för lagring av tvättvatten så att den täcker behovet från den utökade verksamheten. En energikartläggning bör genomföras och en åtgärdsplan för energieffektiviseringar bör upprättas. Prövning av avloppsanordning för WC hanteras av miljökontoret. Miljökontoret kan komma att ställa krav på avloppsanordningen i framtiden. I övrigt förutsätter Bygg- och miljönämnden att Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen sätter de villkor för buller, egenkontroll, hantering av gödsel samt kemikalier och avfall som är brukligt för liknande verksamheter.

Yttrande har även kommit in enligt följande. Ägaren har redan påbörjat och förberett för nybyggnation. Ska inte tillstånd beviljas och godkännas innan något arbete får sättas igång? Platsen för byggnaden kommer att förfula den vackra miljö som finns där. Val av annan plats behöver tänkas igenom. Förlägg den nya byggnaden bakom redan befintliga höns hus. Tillstånd för utökad verksamhet bör noga granskas med åtanke om plats och miljöpåverkan.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Alorp ägg AB har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Vid ett utökande av hönsplatser kommer en gemensam brunn för tvättvatten för de tre stallen att anläggas söder om befintligt stall, i anslutning till gödselplattan. En av de två befintliga brunnarna kan då bli en sluten tank som tar hand om avloppsvatten från WC och personalutrymme. Energikartläggning kan genomföras om ett tredje stall byggs. I övrigt används den senaste tekniken för ljus och ventilation. Uppvärmning sker genom fjärrvärme. En ny infartsväg är under uppförande, väster om den befintliga. Den nya vägen planeras att bli dubbelfilig för att motverka köbildning. Förfulande är subjektivt. Förläggning av ett tredje stall bakom befintliga stallar har prövats. Byggtekniskt mycket svårt och kostsamt med stora skillnader i marknivå. Långa stallar innebär dessutom stor påfrestning på personal, då det statiska arbetet ökar med långt gångavstånd/arbetstid

innan vila kan ske. Djurmiljön blir dessutom lidande av ännu större avdelningar/färre grupper.

MILJÖPRÖVNINGSDELEGATIONENS BEDÖMNING

Sökanden har i ansökan beskrivit hur sanitärt avloppsvatten från personalutrymmen kommer att omhändertas. Denna hantering omfattas inte av prövningen. Enskilda avlopp regleras särskilt i miljöbalken och kräver tillstånd från kommunal nämnd.

Miljökonsekvensbeskrivning

Sökanden har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd och att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den av sökanden ingivna miljökonsekvensbeskrivningen är av sådan beskaffenhet att den kan godkännas.

Tillåtlighet

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Val av plats

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att Länsstyrelsen har bifallit bolagets ansökan om dispens från generell biotopskydd (åkerholme med tillhörande odlingsröse) för att bygga ett djurstall.

Yttrande har inkommit angående val av plats för det planerade stallet, där en placering bakom de befintliga stallen förordas istället. Vid samrådet diskuterades alternativa placeringar. Det konstaterades redan då att det finns fornlämningar söder om anläggningen. En placering söder om befintliga anläggningar innebär en större sannolikhet att stöta på okända fornlämningar som kan kopplas till fornlämningarna. Den i yttrandet förordade placeringen av det planerade stallet, söder om de befintliga stallen, bedöms därför inte lämplig. Sökanden har angett motiv till huvudalternativet för det planerade stallet. Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökandens valda placering av det planerade stallet inte medför någon ökad olägenhet av betydelse. Den valda placeringen kan därför godtas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen. Den valda lokaliseringen kan därmed godtas.

Miljö kvalitetsnormer

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte medför att någon av de gällande miljö kvalitetsnormerna enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, luftkvalitetsförordningen (2010:477) och förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten överskrids.

Enligt VattenInformationsSystem Sverige (VISS) har den aktuella sträckningen av Lillån (söder om Vikingstad) måttlig ekologisk status, på grund av hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Miljöprövningsdelegationen bedömer att om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, kommer verksamheten inte att försvåra att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås.

Sammanfattande bedömning

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Industriutsläppsverksamhet

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) en industriutsläppsverksamhet. Sökanden har gjort en bedömning att verksamheten med värphöns inte medför någon betydande risk för föroreningsskada och därmed är undantagen från kravet på statusrapport. Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än sökanden avseende att risken är liten för att verksamheten kan medföra en föroreningsskada och att en statusrapport därmed inte behöver upprättas.

Villkor m.m.*Gödselbantering m.m.*

Bolaget har angett att gödseln i stallet uppkommer som fastgödsel. Enligt informationsmaterialet Fjäderfågödsel - en värdefull resurs (Jordbruksinformation nr 13 2005, Jordbruksverket) kan ammoniakavgången från fastgödsel bli stor under lagringstiden vid optimala förutsättningar för ammoniakbildning (lagom vattenhalt och hög temperatur). Därför är det viktigt att torr fastgödsel hindras från att fuktas upp under lagringstiden. I BREF-dokumentet¹ anges att BAT (Best Available Technique) är att lagra fast fjäderfågödsel under tak med ett tätt golv och med tillräcklig ventilation. I Mark- och miljödomstolens dom (M 5911-10) har domstolen bedömt att även annan tät täckning än tak kan anses vara godtagbart för att begränsa avgången av ammoniak.

Bolaget har angett att det bildas en skorpa på gödseln som hindrar avgång av ammoniak till luften. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det inte är klarlagt att ytskorpan ger ett tillräckligt skydd för att begränsa avgången av ammoniak och att den utformningen av lagringen kan anses uppfylla kravet på bästa möjliga teknik. För att säkerställa att avgången av ammoniak begränsas behöver gödseln fortsatt hållas torr och vindpåverkan behöver förebyggas. Därmed anser Miljöprövningsdelegationen att fastgödseln som uppkommer i verksamheten behöver lagras under tät täckning. Då utgödsling uppges ske

¹ Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, 2003

en gång per år och leverans av gödsel uppges ske koncentrerat vid cirka två tillfällen per år bedöms arbetsinsatsen inte vara orimlig. En tät täckning kan ordnas på olika sätt och ett alternativ är presenningar som kan nyttjas flera gånger. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är skäligen att ställa krav på skyddsåtgärder för lagringen av stallgödsel, varför villkor föreskrivs i denna del.

Såsom sökanden har påpekat kan ammoniak även avgå vid spridning av stallgödseln. Det är därför viktigt att stallgödseln brukas ned snarast möjligt efter spridning. Då detta tillstånd inte omfattar spridning av stallgödsel har Miljöprövningsdelegationen dock inte möjlighet att föreskriva villkor om detta.

Bolaget har angett att stallgödseln kommer att avyttras och att det finns avsättning för den gödsel som uppkommer. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det dels bör säkerställas att bolaget har tillgång till tillräcklig spridningsareal, dels att en redovisning av spridningsarealerna kan ske vid varje tillfälle. Därmed behöver det finnas skriftliga avtal för den stallgödsel som ska spridas samt för den stallgödsel som ska föras bort. Om bolaget inte har skriftliga avtal som motsvarar den mängd stallgödsel som uppkommer måste djurhållningen anpassas därefter.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillsynsmyndigheten bör få information om bolaget avser att göra förändring av hanteringen av gödselmedel, spolvatten eller tvättvatten. I detta ingår även förändring av spridningsareal.

Utsläpp till luft

Ett av de svenska miljö kvalitetsmålen är ”Ingen övergödning”. Den sökta verksamheten påverkar miljö kvalitetsmålet genom den ammoniak som avgår från stallgödseln. Genom att använda bästa möjliga teknik kan ammoniakavgången begränsas. Temperatur och ventilationsstyrning har stor betydelse för hur mycket ammoniak som avgår. Villkor bör föreskrivas om att djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Spolvatten från maskiner som används vid utgödslingen och från utrustning som används i stallarna, samt tvättvatten från rengöring av stallar, kan innehålla inte obetydliga mängder näringsämnen. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att försiktighetsmått behövs för att förebygga påverkan på yt- och grundvatten. Det bedöms vara motiverat att föreskriva att sådant vatten ska samlas upp. Uppsamlat spol- och tvättvatten klassas som avfall.

Bolaget har angivit att spol- och tvättvatten ska spridas på åkermark. Enligt avfallsförordningen (2011:927), bilaga 2, klassas ett förfarande med markspridning av avfall som ger positiva effekter på jordbruket och ekologin som återvinning av avfall. Det innebär att förutsättningen för att spridning av spol- och tvättvatten ska vara tillåtligt är att spridningen ger positiva effekter för jordbruket och ekologin. Det medför bland annat att spridningsarealerna ska vara tillräckliga, grödan ska ha ett behov av ämnena i avfallet och att avfallet inte ska påverka markerna negativt. För att säkerställa en positiv effekt ska spridningen anpassas till grödans behov och utförs vid den tidpunkt och med sådana

metoder som begränsar läckage av näringsämnen. Avfallet får inte innehålla ämnen som är skadliga för hälsa eller miljön.

Spol- och tvättvattnet behöver kunna lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder och det är därför viktigt att det finns tillräckligt med lagringskapacitet. För att spridning ska kunna ske vid lämpliga förhållanden bör lagringskapaciteten för spol- och tvättvatten vara minst sex månader. Sökanden har angett att den befintliga lagringsvolymen inte kommer att vara tillräcklig för lagring av tvättvatten från de tre djurstallen och att de därför kommer anlägga ytterligare lagringsvolym. Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva de försiktighetsmått som kan behövas vid anläggande av ytterligare lagring för spol- och tvättvatten. För att förebygga påverkan på mark samt yt- och grundvatten bedöms att det även behöver föreskrivas villkor om på vilket sätt spridning ska utföras.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns behov av skyddsåtgärder angående förvaring av kemikalier och farligt avfall, varför villkor föreskrivs i denna del. I övrigt regleras avfallshantering i avfallsförordningen (2011:927).

Sökanden anger i ansökan att desinfektionsmedlet Tek-Trol kan komma att användas i verksamheten. Tek-Trol är mycket giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. Enligt 2 kap 4 § miljöbalken anges att man ska undvika att använda kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön om de kan ersättas med produkter som kan antas vara mindre farliga. Sökanden bör därför i första hand använda desinfektionsmedel som är mindre farliga.

UPPLYSNINGAR

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Om det i samband med exploatering skulle påträffas fornlämning ska, enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950), arbetet avbrytas och Länsstyrelsen underrättas.

Enligt djurskyddsförordningen (1988:539) ska förvaringsutrymmen för bl.a. djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel godkännas ur djurskydds- och djurhälsosynpunkt (förprovning). Ansökan om förprovning av djurstall görs hos Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Rebecka Djerfsten, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljöszakunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit byrådirektör Karin Thedéen.

Rebecka Djerfsten

Karin Sigvardsson

Bilagor

Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar

Kopia till

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun

registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten

jordbruksverket@jordbruksverket.se (+missiv IUF)

Tillsyn Lst-E (via e-post)

Aktförvararen

Ordf

Sak

Handl

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Östgöta Correspondenten**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Kommunledningskontoret i Linköpings kommun.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Den som vill överklaga beslutet ska göra det i ett brev, som skickas till:

**Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland,
581 86 Linköping**

Brevet måste ha inkommit till Länsstyrelsen senast den **20 januari 2017**. Efter rättsprövning skickar Miljöprövningsdelegationen överklagandet vidare för prövning till **Mark- och miljödomstolen i Växjö**.

I brevet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Uppge också namn, adress och telefonnummer.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Miljöprövningsdelegationen.